

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas		Mokslo kryptis kodas	Fakultetas	Katedra
Baltijos regiono archeologijos problemos		Istorija, 05H	Istorijos fak., Archeologijos katedra	
Studijų būdas	Kreditų skaičius	Studijų būdas	Kreditų skaičius	
paskaitos		konsultacijos	1	
individualus	3	tiriamasis rašto darbas	1	

Viso: 5 kreditai

Dalyko anotacija			
<p>Kursas skirtas apžvelgti pagrindines žalvario ir geležies amžiaus archeologines Baltijos regiono problemas. Nagrinėjant platesniame geografiniame kontekste, doktorantai pamato baltų genčių materialinės kultūros vystymosi netolygumus, įtakas, panašumus ar kitas materialinės kultūros kitimo priežastis. Tai leidžia geriau susipažinti su kaimyninių kraštų archeologų darbais, tyrimo metodais, literatūra. Aptariami Baltijos kraštuose II tūkst. prieš Kr. pab. – XII a. po Kr., žmonių buityje naudoti daiktai (papuošalai, darbo įrankiai, ginklai ir kt.), žaliavos (spalvotieji metalai, gintaras ir kt.), dirbinių gamybos technologijos, stilistinės įtakos, ornamentika; nagrinėjama dvasinė kultūra (laidosena: pilkapynų ir kt. laidojimo paminklų atsiradimo, raidos bei kaitos problemos, senieji tikėjimai, kultai ir apeigos). Daug dėmesio skiriama gyventojų demografijai, persikraustymams, nukariavimams, etnosų kaitai, genčių formavimosi principams. Daug problemų kyla nagrinėjant ir derinant kaimyninių kraštų chronologines sistemas. Nagrinėjama Baltijos regiono ūkio raida (žemdirbystė, gyvulininkystė, žvejyba, metalurgija ir kt.), gyvenviečių išsidėstymas, statyba, prekybiniai ir kultūriniai baltų, germanų, fino ugrų bei vakarų slavų ryšiai, prekybos keliai, lobiai, numizmatika. Aptariami Jutlandijos, Vyslos žemupio regiono, Baltijos jūros salų geografiniai privalumai. Svarbią vietą užima vikingų vaidmuo Baltijos regione, miestų ir valstybių atsiradimo klausimai.</p>			
Pagrindinė literatūra			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bitner-Wróblewska A. From Samland to Rogaland. East-West connections in the Baltic basin during the Early Migration Period. Warszawa, 2001. 2. The Viking Heritage: A dialogue between cultures. Stockholm, 1996. 3. Schatze der Ostgoten. Theis, 1995. 4. The Magic of Gold in Life and Legend. Stockholm, 1994. 5. Davidson E. Viking&Norse Mythology. Chancellor Press, 1994 6. Okulicz-Kozarin L. Finowie Zachodni. Warszawa, 1993. 7. Chropovsky B. Die Slawen. Historische, politische und kulturelle Entwicklung und Bedeutung. Prag. 1988. 8. Selirand J. Tônisson E. Through Past Millennia. Archaeological Discoveries in Estonia. Tallinn, 1984. 9. Montelius O. Dating the Bronze Age with special reference to Scandinavia. 1986. 10. Die Völkerwanderung. Leipzig, 1976. 11. Die Germanen. Berlin, 1976. Bd. I, II. 			
Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	mokslo laipsnis	pedag. vardas	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Valdemaras Šimėnas	Dr.	Doc.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etnokultūriniai procesai Vakarų Lietuvoje I m.e. tūkstantmečio viduryje: monografija. Vilnius, 2006. 2. Prūsų kilmės beiškant. Prūsų gentys I tūkstantmečio pabaigoje ir II tūkstantmečio pradžioje – prūsiškasis periodas (IX-XIII a.) // Baltų archeologija. V., 2002, Nr. 1(13). P. 2-8. 3. Gilded Items in the Middle Iron Age in Lithuania // Acta Academiae Artium Vilmensis. No 20. Prehistoric Art in the Baltic Region. Vilnius, 2000. P. 143-145. 4. Užmirštieji prūsai. Archeologija, istorija, padavimai. Vilnius, 1999.

Algimantas Merkevičius	Dr.	Doc.	<ol style="list-style-type: none"> 1. The Vaškai hoard //Archaeologia Baltica. Vol. 6, Klaipėda, 2006, p. 32-38. 2. Material culture and the East Baltic Bronze Age Society // Interarchaeology, 1. BASE. Culture and Material Culture. Tartu-Riga-Vilnius, 2005, p. 39-52. 3. Preliminary investigation of ceramic materials – particularly important stage for successful conservation of pottery // Materials science (Medžiagotyra). Vol. 10, No. 4, 2004, p. 334-337 (bendraut. Kiuberis J., Juškėnas R., Kareiva A.). 4. Senųjų žemdirbystės laukų tyrinėjimai šiaurės vakarų Lietuvoje // Archaeologia Lituana, Vilnius, 2003, T. 4, p. 186-198 (bendraautorė R. Nemickienė). 5. Paleolitas ir mezolitas Pietų Skandinavijoje. Vilnius, 2002 (bendraautorius E.Šatavičius). 6. Stone, Bronze and Early Iron Ages // Lithuanian Archaeology: Investigations and Findings. Vilnius, 1998. P. 1-4.
Patvirtinta Istorijos fakulteto taryboje 2003 m. spalio mėn. 16 d. , protokolo Nr. 3. Atnaujinta 2006 m. rugsėjo 18 d.			
Dekanas prof. dr. Zenonas Butkus			